

8.SINIF KÜLTÜR VE MEDENİYETİMİZE YÖN VERENLER DERSİ ÖRNEK SORULAR

1. Kültür kavramı ile ilgili kısaca bir tanım yapınız?

Kültür; bir toplumu diğer toplumlardan farklı kılan, geçmişten beri değişerek devam eden, kendine özgü, sanatı, inançları, örf ve âdetleri, anlayış ve davranışlarıyla onun kimliğini oluşturan yaşayış ve düşünce tarzıdır.

Başka bir tanıma göre kültür; topluma bir kimlik kazandıran, dayanışma ve birlik duygusu veren, toplumda düzeni sağlayan maddi ve manevi değerlerin bütünüdür.

2. Kültürü oluşturan maddi ve manevi unsurlara ikişer (2'şer) tane örnek yazınız.

3. Türk kültürü, Türk milletinin hayat tarzını ve değerlerini ifade etmektedir. Tarihî süreçte Türkistan'dan (Orta Asya) Anadolu'ya kadar farklı medeniyetlerle buluşan Türk kültürü, insanlık tarihinin en zengin kültürlerinden biri hâline gelmiştir. Kültürümüzü oluşturan unsurları bilmek ve bu bilinçle yaşamak, kültürel değerlerimizin korunması ve sürdürülmesi için çok önemlidir. Kültürümüzü oluşturan unsurlardan biri de dildir. Türk tarihinde Türkçeyi resmî dil olarak ilân etmiş, günlük hayatta ve devlet işlerinde Türkçe konuşulmasını ve yazılmasını emretmiş olan Türk büyüğü kimdir? Yazınız.

Karamanoğlu Mehmet Bey'dir.

4. Kültürümüzün gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlayan unsurlardan dört (4) tanesini yazınız.

5. Kültürel miras eserlerinin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması yöntemlerinden iki (2) tanesini yazınız.

6. Kültürel miras eserlerinin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması yöntemlerinden olan “Restorasyon” ne demektir? Kısaca yazınız.

Restorasyon; tarihi binaların, anıtların veya sanat eserlerinin fiziksel olarak yenilenmesi ve bakımının yapılması işlemidir.

7. Mustafa Kemal Atatürk, millî kültürün korunması ve geliştirilmesine çok önem vermiş bir liderdir. Atatürk’e göre Türkiye Cumhuriyeti’nin temeli kültürdür. Millî kültür, bir milleti millet yapan unsurların başında gelmektedir. Kültürüne, millî değerlerine sahip çıkmayan toplumlar yok olmaya mahkûmdurlar. Bu amaçla Atatürk; eğitim, kültür, hukuk, ekonomi ve toplumsal alanlarda yenilikler yaparak millî kültürümüzü korumayı ve geliştirmeyi amaçlamıştır. Buna göre Atatürk’ün, milli kimliğimizin korunması amacıyla öncülük ettiği kurum veya çalışmalardan ikisinin (2’sinin) ismini yazınız.

- Türk Tarih Kurumunun kurulmasına öncülük etmiştir.
- Türk Dil Kurumunun kurulmasına öncülük etmiştir.
- Arkeoloji müzeleri açmıştır.
- Resim ve heykel müzelerini açmıştır.
- Topkapı Sarayı müzeye dönüştürülmüştür.
- Etnografya Müzesi kurulmuştur.
- Resim, müzik ve mimari gibi alanlarda okullar açılmıştır.

8. “Kültürel Kimlik Üzerine” adlı kitabında medeniyet kavramını “Medeniyet kişisel bilgilere, düşünceye, ilme ve fenne dayanan konforu ve yaşama imkânlarını artırmayı hedef alan millî olmayan faaliyet ve eserlerin toplamıdır. Medeniyet bilgidir, doğar, medeniyetin milliyeti yoktur. Aklın ve ilmin doğurduğu bir birikimdir, tekniktir. Medeniyet, insanlığa hizmet ve fayda noktasında toplandığı için milletlerin, toplumların malı değil, insanlığın malıdır.” şeklinde açıklamış olan, Atatürk, Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığı da yapmış olan değerli bilim insanımızın adı nedir? Yazınız.

Prof. Dr. Sadık Kemal Tural

9. Türk kültür ve medeniyeti araştırmaları alanında ilk ciddi çalışmaları yaparak, medeniyet ve kültür kavramlarını birbirinden ayıran, medeniyet kavramını evrensel kültür kavramını ise millî olarak gören ünlü Türk düşünürünün ismi nedir? Yazınız.

Ziya Gökalp

10. Medeniyetin oluşumunda rol oynayan unsurlardan dört (4) tanesini yazınız.

Eğitim, Bilim, Din, Hukuk, Sanat, Teknoloji, Sanayi, Ticaret

11. Kültür ve medeniyet kavramları arasındaki farklılıklardan iki (2) tanesini yazınız.7

- Kültür; bir millete özgüdür, medeniyet ise milletlerarası ve evrenseldir.
- Kültürün gelişmesi için medeniyete ihtiyaç yokken medeniyetin gelişmesi için kültür ve kültürlerle ihtiyaç vardır.
- Kültür somut ve soyut unsurları içinde barındırır, medeniyet daha çok somut unsurları içerir.
- Kültür toplumsal duygu, düşünce ve anlayışla oluşurken medeniyet usul (yöntem) ve akılla oluşur.
- Kültür dinî, ahlaki ve estetik (güzel) duyguların; medeniyet ise ekonomik, dinî, ahlaki ve bilimsel fikirlerin bütünüdür.
- Kültür toplumu öne çıkarırken medeniyet bireyi öne çıkarmaktadır.
- Kültür yeri geldiğinde baskıcı olabilir, medeniyet ise birçok kültürel değeri kapsadığı için daha esnektir.
- Kültür bir millete özgü ve ayıricıdır, medeniyet ise evrensel değerler üzerinden oluştuğu için birleştirici bir özelliği sahiptir.
- Kültürde batıl inançlar, aklın almadığı olgular yer bulabilir. Medeniyet akli merkeze koyar, bu tür olgulara yer vermez.
- Kültürel unsurlar yaşanarak toplumsal kalıtımla aktarılır. Medeniyet unsurları eğitim yoluyla öğrenir.

12. --- Dini ve ahlakî öğütler veren şiirlerinden oluşan “Divan-ı Hikmet” adlı eseri vardır.

--- 11.yy’da Türkistan’da yaşamış büyük bir mutasavvıf, şair ve eğitimcidir.

--- Öğretileriyle Türkistan’dan Anadolu’ya Türklerin manevî hayatının şekillenmesinde büyük bir etkiye sahiptir.

--- Türk coğrafyasında daha çok “Pîri Türkistan” olarak bilinmektedir.

--- Malazgirt Savaşı'ndan sonra öğrencilerinden birçok alperen, sufi, abdal, şair ve bilgin Anadolu'ya gelerek Anadolu'da onun öğretilerini yaymıştır.

Yukarıda hakkında bilgi verilen gönül eri, Türk büyüğümüzün adı nedir? Yazınız.

Ahmet Yesevi

13. --- İlk eğitimini memleketi İran'ın Hoy şehrinde tamamlamış, bir süre demirci atölyesinde çalışmış, ardından deri işleme sanatıyla uğraşmış esnaf ve zanaatkârdır.
- Önemli alimlerden ders alarak Tefsir, hadis, fıkıh, kelâm ve tıp alanında kendini yetiştirmiş, tasavvuf yolunda yüksek makam sahibi bir veli olmuştur.
- Denizli, Konya ve Kayseri'de kısa süre ikamet etmiş, Anadolu'da esnaf örgütlenmesinde etkili olmuştur.
- Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşmasında büyük rolü olmuş, hayatının son yıllarında Kırşehir'e yerleşmiş ve 1261 yılında vefat etmiştir.
- Devletin himaye ve desteğiyle insanları çeşitli sanat ve meslek dallarına yönlendirmiş ve bu şekilde göçebe Türkmenlerin yerleşik hayata geçmelerinde önemli bir rol oynamıştır.
- Yukarıda hakkında bilgi verilen gönül eri, Türk büyüğümüzün adı nedir? Yazınız.

Ahi Evran

14. --- 1207 yılında bugünkü Afganistan sınırları içinde bulunan Belh şehrinde dünyaya gelmiştir. "Bilginlerin sultanı" ünvanını alan Muhammed Bahâeddin Veled'dir.
- 1228 yılında Konya'ya yerleşmiştir. Babası ölünce onun talebeleri ve müritleri Mevlana'nın çevresinde toplanmıştır. Bu dönemde İplikçi Medresesinde vaazlar vermeye başlamış, medrese kendisini dinlemeye gelenlerle dolup taşmıştır.
- 1244 yılında büyük bir mutasavvıf olan Şems-i Tebrizi Konya'ya gelmiştir. Şems-i Tebrizi ile yaptığı sohbetler onun üzerinde büyük izler bırakmıştır.
- 17 Aralık 1273'te yaşamını yitirmiştir. Her yıl 7-17 Aralık günleri arasında düzenlenen Şeb-i Arus etkinlikleri ile anılmaktadır.
- 25.618 beyitten oluşan altı ciltlik "Mesnevi" adlı eseri, tasavvuf edebiyatının en önemli eserlerinden biridir.
- Yukarıda hakkında bilgi verilen gönül eri, Türk büyüğümüzün adı nedir? Yazınız.

Mevlâna

15. --- 1209 yılında günümüzde İran sınırları içerisinde bulunan Nişâbur kentinde doğmuştur.
- Türkistan'da Ahmet Yesevi'nin öğrencilerinden Lokman Perende'nin yanında eğitim almıştır. Eğitimini tamamladıktan sonra irşat göreviyle Anadolu'ya gelmiştir. Anadolu'da Hristiyan toplumun çok olduğu Ürgüp-Göreme (Kapadokya) yöresindeki Suluca Karahöyük'e yerleşip irşat faaliyetlerine başlamıştır.
- Anadolu'ya geldikten sonra Ahmet Yesevi'den aldığı öğretileri kendi görüşüyle dokuyarak halka aktarmıştır. Bu yolla Anadolu'daki Türk İslam kültürünün oluşmasına katkı sağlamıştır.
- Çevredeki Müslüman olmayan insanlarla iletişim içinde olmuş, tanıştığı Moğol yöneticilerinden bir kısmının Müslüman olmasını sağlamıştır.
- Düşünce ve öğretileri sadece Anadolu'da değil, Balkanlar'da da etkili olmuştur.
- Yukarıda hakkında bilgi verilen gönül eri, Türk büyüğümüzün adı nedir? Yazınız.

Hacı Bektaş Veli

16. --- Anadolu'nun ilk Ahi şeyhlerinden olup, 1208 yılında Horasan'ın Merv şehrinde doğmuştur. Eğitimini Şam'da tamamladıktan sonra Eskişehir'e gelerek burada yerleşmiştir.
- Osman Bey, Eskişehir'deki dergâhında onu sık sık ziyaret etmiş ve görüşlerinden faydalanmıştır. Daha sonra Osmanlı devletinin kurucusu olan Osman Gazi'nin kayınpederi olmuştur.
- Osmanlı Devleti'nin "manevi kurucusu" olarak kabul edilmiştir. Mutasavvıf olmasının yanında ilk Osmanlı kadısı ve müftüsüdür.
- Ahilik teşkilatına bağlı esnaf ve zanaatkârları zaviyesinde bir araya getirmiştir. Esnaf ve zanaatkârlara iş ahlaki, kardeşlik, dayanışma ve eğitim gibi ilkeleri benimsetmiştir. 1328 yılında 120 yaşında vefat etmiştir.
- Yukarıda hakkında bilgi verilen gönül eri, Türk büyüğümüzün adı nedir? Yazınız.

Şeyh Edebali